

i det Cirulaire, som er udstedt til de Kommissioner, der ere nedsatte til at gjøre Forslag om, hvormegen Jord der fremtidig kan antages hensigtsmæssigt at burde blive ved Præstegaardene. Sdet Ministeren har antydet, at dette Besætningsforhold vil være, hvad man i Almindelighed kan antage, at der bør holdes paa en Præstegaard, er der imidlertid i det samme Cirulaire en Tilføining, som jeg troer maaskee blot er kommen ind paa Grund af Kultusministerens Velvillie for Præstestanden; denne Tilføining vil, saavidt jeg skjønner, ikke undlade at udøve en ganske overordentlig Indflydelse paa disse Kommissioners Arbejde. Der er nemlig tilføjet i Cirulairet, at Kommissionerne maae lade sig det være en Regel at tage under Overveielse, at der af Besætningen paa en Præstegaard kan have den fornødne — jeg heber om Forlæbelse, det hegger „rigelig“ — Mælk, Fløde og Smør til Præstegaarden. Nu troer jeg, at derved gjøres der en langt videre gaaende Fordring end ved at saksfætte Besætningen til 6 Køer. Naar man tager Hensyn til — og i saa Henseende skal jeg være fulkommen enig med den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 5te Valgkreds — at Arbeidskraften selv ved en lille Avling vil komme til at bestaae af 5 Mennesker, og saa hertil lægger Præstens Familie, saa faaer man et Personantal af mindst 10 eller 12, og det troer jeg at turde sige for vist, at med 6 Køer kan ikke en saadan Huusholdning rigelig forsynes med Mælk, Smør og Fløde. Jeg vil ogsaa troe, at Tilføiningen vil have til Følge, at Kommissionerne ville komme til det Resultat, at medens maaskee 20 til 30 Tønder Land kunde ansees tilstrækkelige til at holde 4 Heste og 6 Køer paa, saa maa det dobbelte Areal være fornødent, naar Præstegaarden skal forsynes rigelig med Mælk og Fløde, og navnlig Smør. Jeg vil derfor tillade mig, da der formeentlig vil blive nedsat et Udvalg i Sagen, at henlede dets Opmærksomhed paa dette Punkt, for at der om muligt ved en Konference med Ministeren kunde raades Bød paa, hvad der ellers forekommer mig, vilde blive Følgen af denne Tilføining. Med disse Ytringer skal jeg slutte.

Formanden: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Fischer: Jeg frasælber Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Ødense Amts 5te Valgkreds har Ordet.

H. M. Petersen: Jeg troer, at Heste og Køer have spillet en større Rolle i denne Sag, end de egentlig burde. Det gjør mig ondt, at jeg ikke kan være enig med min ærede Ven og Nabo (Hasselbalch), der nylig havde Ordet. Han lagde særdeles Vægt paa Ordene: „rigelig Mælk, Smør og Fløde“ i Kultusministerens Cirulaire og fremhævede navnlig, at det vel neppe lader sig gjøre, at en Præstefamilie kunde have dette rigeligt af et Kreaturhold paa 6 Køer. Jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Danste Lovs 2den Bogs 11te Kapitel: „Om Præsters Liv og Levnet, Forseelser og Bøder“; der staaer ikke Noget om, at det skal være „rigeligt“, jeg troer, at der er brugt Ordet „tarveligt“, og det er udtalt, at Præsten i saa Henseende skal foregaae de andre Omkringboende med et godt Exempel. Jeg skal nu tillade mig at bemærke, at Landmænd — jeg kunde gjerne sige Bønder, men det er jo bekjendt, at der er flere Landmænd, der ikke ville vedkjende sig at være Bønder, og lad os derfor kalde dem Landmænd — jeg siger, at Landmænd, som med et Kreaturhold af 6 Køer ikke kunne have til Overskud og Salg, kaldes ligefrem ødsle. Jeg veed nu ikke, hvad der berettiger Geistligheden til at smøre tykkere paa end den øvrige Befolkning. Er det saaledes at forstaae, at det skal være nødvendigt, at Præsten, for at han kan bevare sin Værdighed, skal smøre tykkere paa og tage mere Fløde end Andre, saa er det en anden Sag, men saaledes troer jeg ikke, at det har været opfattet fra den første Tid af, da der var Tale om Kristendom. Nøjsomhed og Tarvelighed blev, saavidt mig bekjendt, da anbefalet, men ikke Overskud. — Jeg kan heller ikke være enig med den sidste ærede Taler, naar han siger, at vi skulle stemme for denne Lov og afgjøre dens Skæbne